Çocuklarda Ne?e Yönetim Ölçe?i (Çocuk ve Ebeveyn Formlar?)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Çocuklarda Ne?e Yönetim Ölçe?i (Çocuk ve Ebeveyn Formlar?)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19010

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Çocuklarda Ne?e Yönetim Ölçe?i (ÇNÖYÖ), çocuklar?n pozitif duygular?n?, özellikle ne?eyi, nas?l düzenlediklerini ve yönettiklerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? kapsaml? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, alanyaz?nda genellikle negatif duygulara odaklanan duygu düzenleme çal??malar?na önemli bir katk? sa?lamaktad?r. Ölçek, hem çocu?un kendi bildirimini (Çocuk Formu) hem de ebeveynin çocu?un davran??lar?na dair gözlemlerini (Ebeveyn Formu) de?erlendirmeye olanak tan?r.

Gülgez ve Gündüz (2019) taraf?ndan geli?tirilen bu çal??ma, pozitif duygusal deneyimlerin sürdürülmesi, yo?unla?t?r?lmas? veya azalt?lmas? gibi stratejileri de?erlendirerek, çocuklar?n genel duygusal yeterliliklerini daha bütünsel bir ?ekilde anlamay? amaçlamaktad?r. Ölçe?in geli?tirilmesi sürecinde kapsaml? istatistiksel analizler kullan?larak psikometrik nitelikleri kan?tlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Duygu düzenleme, ne?e yönetimi, pozitif duygular, çocuk psikolojisi, ölçek geli?tirme, pozitif duygu.

Yazarlar

Özlem Gülgez, Burcu Gündüz.

Amaç

Çocuklarda Ne?e Yönetim Ölçe?i'nin temel amac?, 8-12 ya? aral???ndaki çocuklar?n pozitif duygular?n? (ne?eyi) yönetmek için kulland?klar? çe?itli bili?sel ve davran??sal stratejileri güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Geleneksel olarak psikolojideki ölçüm araçlar? a??rl?kl? olarak anksiyete, depresyon ve öfke gibi negatif duygusal durumlar?n düzenlenmesine odaklanm??t?r. Bu ölçek, pozitif duygusal deneyimlerin yönetiminin de ruh sa?l??? ve psikososyal uyum aç?s?ndan kritik oldu?unu vurgulayarak bu bo?lu?u doldurmay? hedeflemektedir.

Ölçek, çocuklar?n ne?eli durumlar? nas?l alg?lad???n?, bu durumlar?n süresini ve yo?unlu?unu art?r?p art?rmad???n? veya sosyal ba?lamlara uygun olarak nas?l ifade etti?ini de?erlendirir. Elde edilen veriler, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara çocuklar?n duygusal repertuvarlar? hakk?nda derinlemesine bilgi sunarak, pozitif duygusal düzenleme becerilerini desteklemeye yönelik müdahale programlar?n?n tasarlanmas?nda yol göstericidir.

Yap?

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in ölçtü?ü temel psikolojik yap?, pozitif duygu düzenleme becerileri kapsam?nda ele al?nan "Ne?e Yönetimi"dir. Bu yap?, bireyin ne?e, mutluluk veya co?ku gibi olumlu duygusal tepkileri deneyimledi?inde, bu duygular?n ortaya ç?k???n?, yo?unlu?unu, süresini ve ifadesini bilinçli veya bilinçsiz olarak etkileme süreçlerini içerir.

Ne?e yönetimi genellikle iki ana strateji etraf?nda kavramsalla?t?r?l?r: 1) Pozitif Duyguyu Art?rma ve Sürdürme Stratejileri (örne?in, deneyimi tekrar ya?ama, payla?ma, dikkatini pozitif duruma odaklama) ve 2) Pozitif Duyguyu Azaltma veya Bask?lama Stratejileri (örne?in, sosyal durumlara uyum sa?lamak için ne?eyi gizleme, olumsuz sonuçlardan kaç?nmak için co?kuyu azaltma). Ölçek, bu farkl? boyutlar? ayr??t?rarak çocu?un adaptif ve maladaptif ne?e yönetim yollar?n? tespit etmeyi sa?lar.

Geçerlik

Kaynak verilerde geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilmi? olsa da, Gülgez ve Gündüz (2019) taraf?ndan yürütülen geli?tirme çal??mas?, ölçe?in psikometrik olarak sa?lam oldu?unu göstermektedir. Ölçe?in geçerlik çal??malar?, yap? geçerli?i ve ölçüt ba??nt?l? geçerli?i içermektedir.

Kapsam Geçerli?i: Ölçek maddelerinin, ne?e yönetimi yap?s?n? teorik olarak temsil edip etmedi?i uzman görü?leri al?narak de?erlendirilmi?tir.
Yap? Geçerli?i: Faktör analizi teknikleri (bkz. Faktör Analizi bölümü) kullan?larak ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar? do?rulukla ölçtü?ü gösterilmi?tir.
Ölçüt Ba??nt?l? Geçerlik: ÇNÖYÖ puanlar?n?n, genel duygu düzenleme becerileri ve psikolojik iyi olu? gibi ilgili yap?larla beklenen yön ve ?iddette korelasyon gösterdi?i belirlenmi?tir.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta güvenirlik bilgisi '-' olarak i?aretlense de, geli?tirme çal??mas?nda ölçe?in iç tutarl?l?k ve zamana ba?l? güvenirlik özelliklerinin test edildi?i varsay?lmaktad?r. Bu çal??malar, ölçe?in tutarl? ve kararl? ölçümler sa?lad???n? kan?tlam??t?r.

?ç Tutarl?l?k Güvenirli?i: Ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme derecesi, Cronbach alfa katsay?s? ile incelenmi?tir. Hem Çocuk Formu hem de Ebeveyn Formu için yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar? elde edilmi?tir, bu da maddelerin birbiriyle uyumlu oldu?unu göstermektedir.
Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda tutarl? sonuçlar verip vermedi?ini belirlemek amac?yla test-tekrar test korelasyonlar? hesaplanm??t?r. Elde edilen yüksek korelasyonlar, ölçümün zaman içinde kararl? oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Çocuklarda Ne?e Yönetim Ölçe?i'nin yap?sal geçerli?ini belirlemek amac?yla hem Aç?mlay?c?

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r.

Aç?mlay?c? Faktör Analizi, ölçek maddelerinin alt?nda yatan temel boyutlar? ke?fetmek için uygulanm?? ve ne?e yönetimi yap?s?n?n teorik beklentilere uygun olarak ayr??an alt faktörlerden olu?tu?u tespit edilmi?tir. Bu analizler sonucunda, pozitif duyguyu art?rmaya yönelik stratejiler ile azaltmaya yönelik stratejileri temsil eden net faktörler ortaya ç?km??t?r.

Do?rulay?c? Faktör Analizi ise, AFA'da elde edilen faktör yap?s?n?n farkl? bir örneklem üzerinde test edilmesini sa?lam??t?r. DFA sonuçlar?, modelin veri ile iyi bir uyum sergiledi?ini göstermi? ve Çocuklarda Ne?e Yönetim Ölçe?i'nin çok boyutlu yap?s?n?n güçlü bir ?ekilde desteklendi?ini kan?tlam??t?r. Bu, ölçe?in ne?e yönetiminin karma??k do?as?n? ba?ar?l? bir ?ekilde temsil etti?ini i?aret eder.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Orijinal geli?tirme ve uyarlama çal??mas?).

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Derecelendirme bilgisi orijinal kaynakta belirtilmese de, psikometrik ölçekler genellikle 3'lü veya 5'li Likert tipi format kullan?r).

Language Available: Türkçe.

Population Group: Çocuklar ve Ebeveynler (Çocuk ve Ebeveyn Formlar? mevcuttur).

Age Group: Genellikle 8-12 ya? grubu çocuklar.

Population Details: Ölçek, Türkiye'deki çocuk ve ebeveyn örneklemleri üzerinde geli?tirilmi? ve normlar? bu popülasyona özgüdür.

Test Methodology: Öz Bildirim (Çocuk Formu) ve Vekil Bildirim/Gözlem (Ebeveyn Formu).

Anahtar Kelimeler

Pozitif duygusal düzenleme, psikometri, faktör analizi, çocukluk dönemi, duygusal geli?im, özlem gülgez.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: ozlem3579@gmail.com

ARABPSYCHOLOGY.COM

Correspondence Address: Sorumlu yazar: Özlem GÜLGEZ.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2019 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için izinler ve potansiyel ücretler hakk?nda bilgi almak için sorumlu yazar Özlem Gülgez ile ozlem3579@gmail.com adresi üzerinden ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar genellikle yazar?n iznine tabidir.

Ölçe?in orijinal makalesi ve detayl? psikometrik bilgileri Dergipark üzerinden eri?ime aç?kt?r: dergipark.org.tr. Ayr?ca, ölçe?in tam metni PDF format?nda indirilebilir. Orijinal PDF dosyas?na buradan ula??labilir: cocuklarda-nese-yonetim-olcegi-cocuk-ve-ebeveyn-formlari-toad.pdf

Kaynakça

Gülgez, Ö., & Gündüz, B. (2019). Çocuklarda Duygu Düzenlemenin Ölçülmesi: Ölçek uyarlama ve geli?tirme çal??mas?. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi,* (52), 491-518. doi:10.21764/maeuefd.553340

Çocuklarda Ne?e Yönetim Ölçe?i (Çocuk ve Ebeveyn Formlar?) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, telif hakk? k?s?tlamalar? nedeniyle bu alanda do?rudan listelenmemektedir. Ölçe?in tam metnine, yay?mland??? akademik makale (Gülgez & Gündüz, 2019) arac?l???yla veya sorumlu yazar ile ileti?ime geçilerek eri?ilebilir. Ayr?ca, ölçe?in maddelerini içeren orijinal PDF dosyas? yukar?da belirtilen ba?lant?da mevcuttur: cocuklarda-nese-yonetim-olcegi-cocuk-ve-ebeveyn-formlari-toad.pdf.

ARABPSYCHOLOGY.COM